

høitærede Justitsminister. Det hedder nemlig der: „naar Sagsførerne gives Udgang til Forligskommissionen, vil Forholdet naturlig udvikle sig derhen; at Parten i mange Tilfælde vil møde i Forligskommissionen med sin Sagsfører.“ Hvis det er rigtigt, vil jeg, som sagt, afgjort stemme imod § 6; thi er det Meningen, at det ikke alene er Forbudet imod, at man lader møde ved Sagsfører i Tilfælde af Forfald, men at ogsaa det bestaaende Forbud imod at medtage Sagsførere i Forligskommissionen skal være hævet, saa tror jeg, at § 6 vil bidrage væsentligt til at forvandle Forligsinstitutionen. Kunne Parterne medtage Sagsførere til Forhandlingen for Forligskommissionerne, hvor Tanken om Strid skal være borte, men hvor Sagsførerne naturligvis ville lægge an paa at hjælpe hver sin Part til at fremstille Modpartens Sag saa svag som mulig for at gjøre Indtryk paa ham og derved faae et bedre Forlig, hvilket atter vil føre til, at der vil udvikle sig et Slags Procedure for Forligskommissionen, saa, paastaar jeg, er man inde paa en Vej, der vil føre til en Forvanskning af denne velsigelsesrige Institution. Jeg skal tillade mig at oplæse af den i Betænkningen citerede § 38 i Forligsordeningen af 1795 Følgende: „men det skal aldeles være forbudt, enten at medtage eller i sit Sted at sende Procuratorer til at handle ved Forligelses-Kommissionen“. Med denne Paragraf i Grindring har jeg læst § 6, der siger: „Det i den hidtil gjældende Lovgivning indeholdte Forbud imod, at Sagsførere eller disses Kontorbetjente møde som Fuldmægtige under Forligsmæglingen, ophæves“, saaledes, at det kun er Forbudet mod at lade møde ved Forligsmæglingen ved Sagsførere, naar man selv er forhindret, men ikke Forbudet mod at medtage Sagsførere, som hæves ved § 6. Det er altsaa min Hensigt til den høitærede Justitsminister, at han vil udtale sig om dette Punkt til Oplysning for mig, og jeg antager ogsaa, det kan være noget tvivlsomt for andre ærede Medlemmer.

Schlegel: Ja jeg vil begynde med at udtale, at jeg ogsaa ligesom de fleste ærede Talere er en varm Ven af Forligsinstitutionen, skjøndt jeg ganske vist ikke opfatter dens Maade at virke paa ganske saaledes som det ærede Medlem fra 10de Kreds (Sessen). Jeg er ligeledes af den Mening, at Parternes personlige Møde er af allerstørste Betydning, for at man kan naae et heldigt Resultat. Jeg har selv en Del Erfaring i den Retning, thi jeg har i et Aar været Dommer i Gjældscommissionen heri Kjøbenhavn, den Ret, hvorefter der udtales i Præmisserne, at den affiger lige saa mange Domme, som hele det øvrige Lands Retter tilfammen. Der blev det Aar behandlet omtrent 3,500 Sager ved Gjældscommissionen. Jeg fik da det Indtryk, at Dommerne ogsaa heri Kjøbenhavn kunde udøve en overordentlig stor Indflydelse paa Parterne, naar de mødte

personlig, og at dette personlige Møde derfor havde en væsentlig Interesse. Det lykkes undertiden at faae, saa at sige, alle Sager forligte. I Sog- og Handelsretten er jeg ikke selv Medlem af Forligskommissionen, men jeg veed af Udtalelser fra Medlemmerne, at man ligeledes der lægger den allerstørste Vægt paa Parternes personlige Møde; man er af den Formening, at man er i Stand til ved det Kjenndskab, man ogsaa her i Kjøbenhavn har til de Folk, der møde, at have en overordentlig stor Indflydelse med Hensyn til et heldigt Udfald af Forligsmæglingen. Men uagtet jeg derfor maa være af den Mening, at man bør fastholde Parternes Forpligtelse til at møde personlig, kan jeg dog ikke tro, at det er heldigt at gaa saa vidt, som Mindretallet er gaaet, naar det forlanger, at Domstolene ex officio skulle idømme Mulk, naar Parterne have ladet møde ved en Anden uden at have gyldigt Forfald. Det er allerede fremhævet, at dette personlige Møde er en ikke ringe Gæne; men denne er hidtil fremtraadt i en saa mild Form, at man ikke vet har følt Ulemperne deraf, og jeg tror, at man vilde komme til i høi Grad at beklage det, hvis man gik væsentlig videre end hidtil. Det er nemlig sikkert, at Tvangen til personligt Møde kan misbruges i overordentlig Grad, og det er saaledes ikke uden Exempel, at f. Ex. en Klager indkalder sin Modpart, men selv bliver borte. I saa Tilfælde er der Intet at gjøre, idet Sagen da falder bort i alt Fald her i Kjøbenhavn, og det Samme bør vistnok ske udenfor Kjøbenhavn. Ganste vist er der i vor Lovgivning en Bestemmelse om, at den Indklagede kan faae Erstatning, men det har ikke praktisk Betydning, idet Erstatningen aldrig vil komme til at svare til de Bekostninger, som Erstatningsfølgemaalet vil medføre. Det er ofte slet, at en Klager blot for at chikanere den Indklagede indkalder ham den ene Gang efter den anden, og hvis Indklagede er en samvittighedsfuld Mand, møder han, men den Anden bliver borte. Det hændes ogsaa, at Klageren er tilstede i Kommissionen, men tier og passer paa, indtil endelig en smuk Dag Indklagede ikke er tilstede; da kommer han frem, og saa bliver den Indklagede dømt til Mulk for usødlig Trætte. Dette er blot Exempler paa, i hvilken Grad en saadan Tvang til at møde kan misbruges. Det blev af den ærede Ordfører fremhævet, at Kvinder ofte kun nødtigt ville møde for Forligskommissionen, og det er sikkert, at saaledes som vore Samsundsforhold have udviklet sig, vil det for Mange, haabe Enker og ugifte Fruentimmer, der jo ligesaa vel som alle Andre kunne faae Processer, naar de ere raadige over deres Formue, være forbundet med en ganske overordentlig Ubehagelighed at skulle møde; ja, det kan være forbundet med saadanne Ubehageligheder, at de hellere end at møde personlig vilde opgive selv deres solekkestre Ret. Jeg tror derfor ogsaa, at det er heldigt, at Forholdene have ud-